

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt -- kr.
 Félévre . . . 5 " -- "
 Negyedévre 2 " 50 "
 Egy óra 1 " -- "
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

F. uca, Simonffy-ház
 a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Apponyi beszámolója.

— Julius 10.

A nemzeti párt gyér szerencsésül vezére jónak látta a parlamenti szünetet arra használni föl, hogy beszámolót tartson és ez uton hallassa szavát az ország előtt, mely azonban — s ezt jó lélekkel elmondhatjuk, ma már éppen nem kíváncsi a sereg nélkül szükölködő „nemzeti“ vezér fejtegetéseire.

Jászberény volt az, mely évekkel ezelőtt halotta Apponyi hihetetlen öntelt-ségről tanuskodó harci szózatát és ha most, a nemes gróf beszámolóját végig élvezve, a jászberényiek, kik föltétlenül csatlakoztak a szabadelvű egyházpolitikai reformokhoz, azt kérdeznék, hogy mikép kerülnek ők és Apponyi egy kalap alá, kielégítő választ alig kaphatnának.

Ezen kérdés eldöntését azonban bizuk csak az érdekelt felekre. Minket első sorban az érdekel, a mit a nemzeti párt vezére választói előtt elmondott.

Magától értetődő dolog, hogy a nemzetipárti vezér a nemzeti politika követésének szükségességéről beszélt. Jó, hogy ezt tudjuk. Akkor, a mikor Magyarországon lépten-nyomon az állam határtalan, szinte félelmes megerősödésével találkozunk, a mikor vállvetve dolgozik mindenki a magyarság erősítésén és fejlesztésén, Apponyi Albert grófnak kell előállani és kiadni a jelszót, hogy kövessünk nemzeti politikát. De ha kérjük, hogy milyen legyen az a nemzeti politika, aligha kapunk rá más választ, mint azt, hogy: olyan, a minőt a nemzeti párt akar csinálni. Nem tudják ők sem, hogy milyen, de azért csak bizuk reájuk; ők, ha hatalomra segítettek — nem

a többség elvénél fogva, hanem valami váratlan esemény közbejötténél fogva — majd megmutatják nekünk, hogy milyen az igazi nemzeti politika.

A polgári házasságról is nyilatkozott Apponyi és mondotta, hogy az intézményeink és a magyar szellem teljes fölforgatásába került. Kissé kényelmes módja ugyan a kritika gyakorlásának: intézményeink fölforgatásáról beszélni ott, hol az állami jogrend alapjai egy új ezredévre rakattak le, de vajon ki tehet arról, hogy Apponyi gróf házasságjogunk reformjában felforgatást lát? Hogy e téren az újítás nagy munkája a régi intézményeket tulszárnyalni és mintegy beföldelni fogja, az a dolog természetében fekszik, de hogy az intézmények fölforgatásáról akkor, mikor azok egyházi vonatkozásukban érintetlenül meghagyattak, szó sem lehet, azt Apponyinak nyugodtabb perceiben magának is be kell látnia. A magyar nemzet bizonyára soha sem volt felforgató és azon körülmény, hogy az ország óriás többsége a polgári házasság mellett foglalt állást, egymaga elég annak kétségtelenné tevésére, hogy itt fölforgatásról szó sem lehet, legfeljebb azoknál, kik a népképviselőlet magasztos elve ellen sorakoztak megátalkodott harcra.

És itt elértünk azon ponthoz, hol Apponyi kijelentéséhez csak elismeréssel csatlakozhatunk. A nemzeti párt vezére ugyanis kijelenté, hogy nem tartja föladatának, hogy a nézete ellenére megalkotott házasságjogi törvény ellen izgatást kezdeményezzen.

Valóban örülünk, hogy Apponyi ez álláspontra jutva, annak kifejezést is adott, mert valóban elérkezettnek látjuk

az időt arra, hogy az a valóban egészségtelen irány, melyet az egyházpolitikai reformok konok ellenzői erőszakoltak föl a magyar közéletre — megváltozzék. Abban a politikai harcban, mely e reformokért vívatott, sok sebet osztottak és kaptak a küzdő felek, de minden sebet, melyet egymáson ütöttünk, egyuttal a haza szent testét is érte.

Legyen vége a harcnak, legyen vége az ellenségeskedésnek. Szerezzünk érvényt a törvényes rendnek és a törvények tiszteletének és ne csak ne kezdeményezzünk ezek ellen izgatást, de ítéljük el és toroljunk meg hathatósan minden izgatást.

— **A Starcsevicsisták és Strossmayer.** A zágrábi ünnepek alatt nevezetes politikai esemény vonta magára a közfigyelmet. A Starcsevicsisták ugyanis Folnegovics Ferenc vezetésével a Zágrábban időző Strossmayer püspöknek hódolatukat fejezték ki. Folnegovics kiemelte beszédében, hogy a Starcsevics párt nem akarja Strossmayert a maga hívének magyarni, sőt inkább azt óhajtja, hogy a püspök tartózkodjék a napi politikától, hogy minden horvát, vallás és pártkülönbség nélkül egyaránt tisztelhesse őt. Strossmayer püspök erre kijelentette, hogy nem akarja azonosítani magát egy párttal sem. Azt hiszi, jobban szolgál hazájának, ha a pártok felett áll. A püspök e kijelentésével azonban homlokegyenest ellenkezik az a körülmény, hogy dr. Mazzurat, Smiciblast, és dr. Derencint — utóbbi a Starcsevics-párt azzal vádolja, hogy a két ellenzéki párt kompromisszumát ő gátolta meg — feltűnően kitüntette.

— **Törvény az anarchisták ellen.** A francia köztársasági elnök elnöklété alatt tartott minisztertanács megállapította az anarchisták elleni törvényjavaslatot. A törvényjavaslat négy cikkből áll. Az első cikk a sajtó útján elkövetett idevágó bűncselekményeket a fenytörendőri bíróság elé utalja. A második cikk az anar-

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Leírás a költészetben.

— Irta: Gáspár Imre. —

A leírás azon tér, melyen a költészet kiváltképen három válság előtt áll. Könnyen lehet utánzójává a mozdulatlan természetnek s így belevág a festő határaiba; — átesaphat a próza pedáns légkörébe s végül — érezve szükségét annak, hogy a külvilágból átvett vonásokhoz, a száraz felsorolás-hoz valamivel a költő egyéniségének is kell járulnia — papolásba vesztet. A festészet s a költői leírás, vagyis Arany nagy horderejű szavaival élve, a „Buda halálá“ból, az énekbe festés különbségét Les sing rég kiderítette „Laokon“-jában; néki a Kleist féle csinált virág-tavas (utánozta nálunk Csokonai, Lisznyai Kálmán) vagy a Mathisan-féle „Abendlandschaftok“ (lásd nálunk lenyomatban Kisfaludy Károlynál) s más ily versenyfényképek, ily mű megírására elegendő okot és tárgyat szolgáltatottak. A leírás bizonyára jogosult és szükséges eleme a költészetnek, akár mint részlet, s ilyenkor a költői szem hatalmas látkörének mása, akár mint önálló műfaj. A két szabály, melynek hódolnia kell, így

hangzik: „A költő mozdulatlan kép helyett, tárgyat, legyen az természet élet, csata, alak, stb. mozgásban tevékenységben tüntesse fel és 2, fesse a leírt tárgyat inkább hatásában az emberi bensőre, tehát valamely érzés, hangulat, vagy eszme költői keretűl választva.

Festőé a tér, költőé az idő. A festészet és költészet egyaránt rajzolhatják a természetet, tengert, vihart, hegyet, völgyet, erdőt, mezőt, sziklát, rengetegeket, patakot s a napfényt vagy csillaghímes eget; a festőé azonban a mozdulatlan természet, míg a költőnek jutott az egész természet, hatalmas munkássága. Mint p. Vörösmarti éneki „Vén cigány“-ában:

Tanalj dalta zengő zivatartól,
 Mint nyög, ordít, jajgat, sir és bűmből,
 Fákattépkies hajókat tördel,
 Életet fojt, vadat és embert öl...
 Mi ávölt, s íre vad rohanatban?
 Ki dörömböl az ég boltozatján?
 Mi zokog, mint malom a pokolban?

Minél közelebb az emberi bensőhöz, annál költőibb a leírás. A költő tárgyat, mint Othello arcát a maga lelkében Desdemona, saját bensőjében keresse. Byron görögországi utazásai min-

denütt a történelem egy-egy emlékét karolják fel. — „Manfréd“-jében tündérek és szellemek élénkítik a tájképet. Kivált nála s minden nagy költőnél forr össze mégis a kép egy-egy hangulattal. Tájképei felett leng a költő bánata, emlékfátyola, egész lelke. Byron és Arany János a világirodalom nagy leíró költői. — „Byronnak modora igazán sajtáságos“ — mondja Macaulay, a nagy misantrop eszigoru birája — „csaknem páratlan, amily gyors, vázoló, erőteljes: választása ép oly szerencsés; kevés és merész vonásokkal festő. A külvilág csodái, a Tájó, midőn Anglia hatalmas hajóhadát rengeti hátán, Cintra tornyai, fűzek és parafák lombjai között; Pentelicus vakító márványa, a Rénus partjai, a Clareánsi jéghegyek s a geofi tó...“ „Child Harold“-ja el is vezet Európa legtöbb helyére; megmutatja Lissabont, Athént s Velencét a sohajok hidjával; láttuk a Jura szakadékaiban dúló vihart... de ő mindenütt saját bánatos lényének keresi mását, melyet nem lehet külön választani a csodás kerettől. Petőfi a speciális magyar leíró költő, ugyan-csak saját lényének mását, rokonát keresi az alföld rónáiban. Leírásai majd hazafias költemények, majd egy kedves ifjkor emlékeit érző sziv megkapó elégiái. A pusztá neki a szabadság jelképe s a szép alföld csaknem minden

khista propagandáról szól, bármily eszközökkel üzzék azt. A harmadik cikk elrendeli, hogy a kimért fogházbüntetések magánzárkában tölten-dők el és ha a büntetés az egy évet túlhaladja, az elitelt száműzetése kötelezőleg kimondassék. A negyedik cikk végül az anarkista perek közlését fogházbüntetéssel sújja. A kamara ülésén be is nyújtotta ma Guerin igazságügyminiszter az anarkhista-törvényt. Az igazságügyminisztert a törvény és annak rövid indokolása felolvasása közben a szélsőbaloldal heves közbeszólásai által zavarta, egyre azt kiáltva gúnyosan: Éljen a császárság! A kormány meggyőződése az, hogy a javaslatot óriási többséggel keresztül viszi.

Belföldi hírek. (Szatmár disz-polgárai.) Szatmár város közgyűlése Wekerle Sándor miniszterelnököt, Szilágyi Dezső igazságügyminisztert, Hieronymi Károly belügyminisztereket és gróf Csáky Albint, volt vallás-és közoktatásügyi minisztert egyhangulag a város diszpolgárává választotta. Az oklevelet küldöttség fogja átnyújtani. — (Törvény.) A kereskedelmi miniszteriumban új törvényjavaslat készült: az ingóságoknak részletfizetésre való eladásáról és az 1883. évi 31-ik törvény-cikk módosításáról. A törvényjavaslat mindössze tíz rövid paragrafusból áll. Lukács Béla kereskedelmi miniszter az ősszel fogja a törvényhozás elé terjeszteni. — (A primási javaslatok beadása.) A primási birtokok bérbeadásáról szóló szerződést a minisztertanács nem hagyta jóvá, hanem leküldötte az esztengomi főkapitánynak véleményadás végett. A főkapitán tanácsa két nap óta vitázik hevesen a kérdés fölött. A Simor idejében kinevezett kanonokok a bérbeadás ellen, — a Vaszyar által kinevezettek: mellette foglalnak állást.

Külföldi hírek. (A királyi párvisszatérése Dél-Tirolból.) A király pénteken a hó 15-én Madonna di Campiglióból hosszabb tartózkodásra Ischlba megy, hová az uralkodót körülbelül egy hét múlva a királyné is követni fogja. (A jezsuita törvény.) A németkövetségtanács elvetette a jezsuita törvény érvényen kívüli helyezéséről szóló törvényjavaslatot és elfogadta Bajor ország indítványát a redemptoristák bebocsátására vonatkozólag. (A magyar főrendek részvétele.) A francia senátus ülésében Challemel Lacour elnök felolvasta a magyar főrendház elnöke által július 3-án tartott beszédét, melyet tisztelettel fogadtak. Challemel Lacour hozzátette, hogy a szenátus a rokonszenv ezen jelétől meg lesz hatva. (Casimir-Perier látogatása.) Casimir-Perier elnök föltitkárja kíséretében az

ö-szes nagykövetségét megtette a szokásos látogatást. (Caserió védője.) Egy páviai távirat szerint Caserió családja dr. Podreider Alfréd milánói ügyvédet kérte meg, hogy védje Caseriót a francia bíróság előtt, mint hogy egyetlen francia ügyvéd sem akarta a védelmet elvállalni. (Közégségi választások Bulgáriában.) A közégségi választásoknál a nemzeti párt bizottságától ajánlott jelölteket, kiket a kormány is helyben hagyott, míg a Stambulov-párt és a többi ellenzéki frakciók jelöltjei kibuktak. A tüntetők egy része Stambulov háza elé vonult, melyet erős rendőri kordon vett körül. A tömeg mintegy félórát maradt ott és azt kiállította: „Le Stambulov!”

Fürdői élet.

Poprád-Felka, jul. 8.

Hova-tovább már tíz éve annak, hogy a „Kárpáti Turista-Egyesület“ megalakult s azóta fáradságot és költséget nem ismerő buzgósággal egyik szebb nevezetesebb pontját a Kárpát-vidéknek a másik útján tárja fel és teszi nemcsak hozzáférhetővé, hanem élvezhető üdülő helyékké a természetnek e vadregényes tájait.

S míg egy évtizeddel ezelőtt csak Tatra-Füred volt az üdülőhelyek nomenclaturájában fölemlítve; ma már körülötte a szebbnél-szebb üdülő helyek támadtak és nőttek fel az említett egyesület intéző kezei között. Így keletkezett a poprádi Husz-park; a felkai Krompäckerpark; a csorbai, a lomnici; a nagy-szalóki; a fekete-hegyi, a széplaki és a Róza-villa-telepek. S mindezek fölött az egyesület központja Poprád-Felka tartja kezében ma már a hegemoniát. Ezuttal mindennemű kirándulásoknak és egyébb élvezetesebb mulatságoknak intézői Poprád-Felkán tartják hadiszállásukat, kezükben tartván a módokat és eszközöket, melyekkel az üdülőni vágyó és turista vendégeket a keletmetlen zsarolásoktól és zaklatásoktól megóvhatják.

Ezzel oly sikert értek — el, hogy a Tatra-vidéket özönével keresi fel bel- és külföldi vendég egyaránt.

Hiszen majdnem a bihetetlenségek közé tartozik, hogy a Magas Tatra közvetlen-közé-ében — Felkán — 60 krért napos szobát lehet kapni; vagy hogy a csorbai tónál levő vendég-lőben 1 frt 50 krért négy fogásból álló „table-deau“ ebédet lehet enni — 3 deci borral együtt! És aztán milyen ebéd! Leves, marhahús, pecsenye és tészta.

Épp így vagy a kocsikkal is.

Mig ezelőtt 20—25 frt volt egy bérkocsi napi bére, ma már 3—10 frtéért kínálva kínálják magukat.

A „Kárpát-Egyesület“ jól végzi munkáját! Jól végzi azonban más téren is.

Utakat nyit a természet bámulatra méltó és lélekemelő szépségeihez; menedékházakat és muzeumokat, alapít; általánosan a turista kedvet és hívó szavátára az ország különböző hegyi vidékein kisebb-nagyobb turista egyesületek keletkeznek melyeknek hivatása hazánk szebb vidékeinek kifürkészése, megismertetése és hozzáférhetővé tétele.

1885-ben alapította Felkán a „Kárpáti Muzemot“, melyet azóta már fejedelmi vendégek is meglátogattak.

Öt nagy teremben van itt összehordva mindaz, amit a Kárpátok bércei, erdői, mezői és vizei nyújtanak és rejtnek magukban. Itt látható a Kárpátok nemes és nem nemes érce, a sziklák királya, a karcsu zerge; az erdők félelmes vadja, a tenyeres talpas medve; a gyilkos szemű hiúz; a selyempuha-szerű menyétek; a lég urai, a hatalmas sasok; a havasi régiók félelmes rágcsálója, a havasi mormota; a mezők illatos növényei; a folyók gyönyörű pisztrángjai, márnái, menyhalai, szóval mindaz, mi a magas hegyvidéket jellemzi. Van e muzeumnak még egy történelmi nevezetességű ereklyéje is, II. Rákóczy Ferenc hadipénztára, melynek zárja oly elmes szerkezetű, hogy okos labancnak kellett volna annak lenni, ki e hadipénztárt kézre kerítvén, annak tartalmát kiüríthette volna. Büszke is ezen ereklyére nemcsak az egyesület, de Felka város maga is, és nincs az a pénz, melyért megválni tudna eme féltékenyen őrzött kincsétől.

Tudvalevő dolog, hogy Poprád-Felka a „Szepességben“ van, a szepesiek pedig ma ép úgy mint mindig, tizenhárom-próbás hazafiak voltak. Innét magyarázható ki emez ereklye iránt tanúsított rajongó szeretetük és becsülésük.

Midőn ezen néhány sorral a „Kárpáti Turista-Egyesület“ iránt mély tisztéletem és elismerésem adóját róttam le, nem mulaszthatom el az arany kalásztól rangó delibabos róna lakosságát fölhívni és figyelmeztetni, hogy „a nagy világon e kívül“ ne keressen ezután jobb és kényelmesebb üdülő helyet, mert van itthon is olyan — ha nem szebb! — mint külföldön.

A külföld figyelme ma már annyira felénk van fordulva hazánk természeti szépségeinek tekintetében, hogy az európai continens minden natiója megfordul így nyáron át a Magas-Tatra környékén.

Aztán mindenfelé babiloni nyelvzavar van ilyenkor Tatra-Füred sétányain. Magyar, német, tót, angol, francia, orosz, lengyel stb. egyszerre dicséri a vidék fenségét és pompáját. Én és még két aradi család közös egyetértéssel a kitűnő levegőt és pompás vizet dicsérjük és mohón élvezzük egész a vacatió végeig.

Lejtényi Sándor.

elégiájához nyújt keretet, színtért. „A csárda romjai“ a haza és otthon imádata, a mulandóság képe; „A kutyakaparó“ az elhagyottság érzete; az „Alföld“-nek van ódai lendülete. S a „Szülőföldemen“, a „Cserebogár“, sárga cserebogár“ kedves refrainjével, a legbájosabb ifjú emlékek leírása. — A „Kis kunságon“ címűben van humor és mély érzés; mindenütt eszme, érzelm és sehohsem a részletek rideg egymásutánja. A rany „Toldijá“-ban és „Buda halálá“-ban annyi a plasztikus szépség ezek oly művészileg domborulnak ki, mint akárha márványba, gránitba véstettek volna. Mily remek „Buda halálá“-ban Bulesu Czerkó, Kanyaró vagy Szömöre kisebb alakja, a ravasz Detre mellett az ingatag Buda, s a nemes, de hatalmaskodó Etele. — A két nő, a sértett Gyöngyvér versengése, a gyermekek-ten asszony szeretete a kis Aladár iránt s később megindulása a tehetetlen Buda sorsán és a szép büszke Ildikó kíséretével. — Mily remek festések a hadgyakorlatok, vadászat; a vihar párhuzama az Etele ellen való őszes-esküvéssel . . . mindez bizony mesterét dicséri mint Ovidban, Mucibert a napisten kapuja. Ily szép csupán a — „Csiládikó“ — élénk világa.

Arannyal emlitjük fel a magyar köl-

tészet azon sajátját, hogy Buda városát s ifjabb testvérét Pestet sok költőnk rajzolta le dalában. Találjuk ezt már a régi jó Gvadányinál, ki „Egy falusi nótárius“-ban Paleske érdemes fatollára bizza az 1790-iki Budapest leírását. Azzal a kegyelettel, avval a bámulattal szólal a paleskei nótárius, a mely még most is jellemzi a vidéki atyafiakat, ha feltekintenek az ország fővárosába.

Menedékes hely n van e vár építve,
Erős kőfalakkal, bástyákkal kerítve,
Napfényes, ragyogó tornyokkal díszítve
Utcai kövekkel vannak béterítve.

Ezeket nagy roppant házak ékesítik,
Sok költséggel épült templomok díszítik . . .

A vár alatt még más három város fekszik.
Egy mértföld a hosszuk, mely is jól ketszik,
Ó-Buda, Vizvára, Tabánnak nevezik,
Ezeket csudálva jövevények nézik.

Födetlen toronyával még egy török mecset . . .

A városokon túl fekvő szép megye
Amphitéátrumot mutat völgye, hegye.

Akár merre szemét ember vessen tegye,
Mást nem lát, csak melyből szív örömét vegye.

Hegyei bé vannak szőlőkkel terítve . . .

A völgyek árnyéka hideg kulforrással
Bővelvedik, gyémántszinű vízfolyással,
A kövi halacszkák itt vickándozással
Játszanak, pisztrángok, mint nyíl oly uszással.

A városok között mintegy méltósággal,
Szőke Dana vize foly csöndes habzással,
Ágokra nincs osztva, van itt egy folyással,
Füleket nem sértő, szép lassú zugással.

Számos terhelt hajók, drága portékával,
Megannyi megtöltve óval, gabonával,
Beszózott húsokkal, füstölt szalonnával,
Eveznek le rajta hazánk sok javával . . .

Olykor királyunknak szép hadi hajói,
Kiknek ábrocfáján lobognak zászlói,
Széltől lebegtetnek, kivont vitorlái,
Könnyen úsznak, hátán morganak ágyui.

Valamint kotlós tyúk csirkéit vezet,
Ugy sajkák nagy száma ezeket követi,
Ha a hadihajó vasmacsáját veti,
Kerületjét ennek sokasága lepi.

(Folyt. köv.)

Irodalom — Művészet.

* **Petőfi a Hortobágyon.** Melodráma. Költemény. Várady Antaltól. Zenéjét hegedűre, zongorára és cimbalomra írta: Kun László. Ára 2 korona. Izmos és értékes termék. A szerző, az újabb magyar zeneiro-nemzedék egyik kiváló tehetségű képviselője, a kinek e műve is élénken tanuskodik költői s magyar érzékéről. A lendületes szépségű költemény harmas zenekísérete harmónikusán s általában olvad egybe az alakításban, mint a kifejezésben. Egybevágó előadása mindenkor élénk hatásra számíthat.

* **Sajtóügyi kongresszus.** A nemzetközi sajtóügyi kongresszus Antwerpenben ülést tartott, a melyen számos megbízott vett részt Németországból, Ausztria-Magyarországból, Angliából, Franciaországból és más országokból. A sajtóegyesületek szövetségének megalakítására és a hírlapi hírek tulajdonjogának oltalmára vonatkozó indítványt elfogadták.

* **Siremlék Iványinak.** A nagyváradi Szigligeti-társaság kegyeltes határozatot hozott. — Ugyanis elhatározta, hogy Iványinak, a korán elhalt szép tehetségű írónak, díszes siremléket állít, s azt már szeptemberben ünnepélyesen leleplezi.

Színház.

* **Pálmay Ilka — a népszínházban.** Egészen komolyan állítják, hogy Évva igazgató és Pálmay Ilka között békülési és alkudozási kísérletek történtek. A népszínház igazgatóját bántja egyik-másik primadonnájának nyugtalanodása, és már a jövő szezonban ismét Pálmay Ilkával akart telt házakat biztosítani.

Vegyes hírek.

* **Az új magyar királyi trónus.** Szupp Ferenc kormánytanácsos, a budai várpalota kapitánya, a napokban felkereste Lukács Béla kereskedelmi minisztert és felkérte, hogy a most készülő királyi trónus számára méltó helyet biztosítson az ezredéves kiállításon, hol az, a király engedelmével ki lesz állítva. A miniszter örömmel megígérte, hogy majd gondoskodik alkalmas helyről és beszéd közben megkérdezte a várkapitányt, vajjon igaz-e az a hír, mely szerint a bécsi trónust változtatás nélkül lemásoltatják a budai palota számára. Az igenlő válasza a miniszter sajnálatát fejezte ki e föött, mert így Magyarország címere nem lesz majd ott; nem lesz azon a helyen, ahová első sorban való volna. Az említett bécsi trónuson van ugyan egy cimer, de az osztrák, a kétféle sassal, de ezt Bécsben mindig leveszik róla akkor, ha a trónust ünnepélyes alkalmakkor Budára hozzák. Az új trónuson ez a hely üres maradt volna, ha Lukács miniszter a magyar cimer érdekében fel nem szólal. Szupp kormánytanácsos ugyanis rögtön jelentést tett a miniszterrel folytatott tárgyalásról Hohenthal herceg főudvarmesternek, ki a legfelsőbb helyen nyert felhatalmazás folytán sürgősen utasította a budai várkapitányt, hogy a trónus fölé a nagyméretű magyar cimert himeztesse.

* **A pápa egészségi állapota.** XIII. Leo pápa egészségi állapotáról az utóbbi napokban nyugtalanító hírek jártak be a világot. Ezekkel szemben most azt jelentik Rómából, hogy az agg egyházfő betegségéről elterjedt híresztelések teljesen alaptalanok. A pápa tegnap Monsignore Corbellit, az egyiptomi apostoli delegátust fogadta, ki a kihallgatásról jövet, csodálkozását fejezte ki a pápa kitűnő egészségi állapotáért.

* **Amerika, totalizátor és 20 000 forint.** Ez a három, egymással nem igen összefüggő dolog volt a szülője annak a kínos és bizonyos körökben nagy szenzációt keltő bűntudatnak, melynek prológja tegnapelőtt játszódott le a budapesti nyugoti pályaudvaron. A rendőrség ugyanis az említett pályaudvarban három fiatal embert épen akkor tartóztatott le, mikor azok — Amerikába indulandó — a vasútra akartak felszállni. Az elfogatás előzményei a következők: Egy fővárosi nagyfuvaros két fia, az egyik 21, a másik 17 éves, már hónapok óta foglal-

kozott azzal a tervvel, hogy kivándorolnak Amerikába. Tervük megvalósítására már rég idő óta minden lehetőséget elkövettek. A tavaszi versenyeken a négy jóbarát a totalizátorba helyezte reményét, itt azonban nem várt csalódások érték őket. Tettek hát egyebet a mit lehetett. Apjuk, a nagyfuvaros pénzszerkevényhez második kulcsot csináltattak, ennek segítségével felnyitották a szerkevényt, s kivettek belőle egy 20,000 forintról szóló takarékpénztári könyvecskét. A könyvecskére aztán mindjárt fel is vettek 6000 forint készpénzt. Ezzel azután szépen utnak indultak; azaz, hogy csak akartak indulni a szerencsétlenek, mert a nyugoti pályaudvaron, éppen mikor a vonatra akartak felszállni, a rendőrség hármukat letartóztatta. A negyedik egyelőre amugy is vissza akart maradni a fővárosban, hogy a takarékpénztár még a hátralékos összeget is fölvehesse.

* **A kolera.** Kassán az ottani téglagyárban egy Bosnyák János nevű galicai születésű gyármunkás az orvosok szerint ázsiai kolerában meghalt. A téglagyárat a hatóság rögtön elzáratta. A koleras beteg ürülékét felküldték a bakteorológiai intézetbe.

* **No hát ne sirj!** A Csepelsziget felé egy üres csónakot sodort a Dunára. Ennek a csónaknak szomorú története van. Három emberi lény ült a vízi járművön, egy férfi egy asszony és egy gyermekleányka. Mikor már kiértek a budapesti határból, a parton állók a kis leány sirását hallották s azután látták, hogy az az ember, a ki az evezőt tartotta, felállt, megragadta két vállánál fogva a kis leányt, s ezzel a szavakkal:

— No hát ne sirj! belelökte a Dunába.

Az asszony felsikoltott s egy pillanat alatt átnyalábolta a férfit. A küzdelem rövid volt, mert a keskeny jármű csakhamar felborult s az asszony is, az ember is eltűnt a habokban.

Az üres csónakot pedig vitte tovább a víz. * **Elpusztult falvak.** Óriási tüzvész hamvasztotta el Lovete virágzó székegy községnek felét. Négy-záz lakóház és 800 melléképület égett el, hat ember pedig életét vesztette. — A Salgó-Tarján melletti Pálfalván 120 ház égett el számos melléképülettel együtt. A kár jelentékeny. — Nagy-Apponyban (Nyitra m.) e hó 6-án tűz pusztított, mely 21 házat és több melléképületet hamvasztott el.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irrató a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreceni távírda-hivatalnál július 11-én: változó felhőzet, helyenként esapadék.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894. július hó 11-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 23 C. fok. Légnyoomás 755 millim. Szélirány nyugoti. Esapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 0. millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 22 fok. Legalacsonyabb hőm. 18 fok.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A Gőnczy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig T a l á l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

„A kézügyesítő egyesület” első iskolai műhelyében (főreáliskola fölül) szerdán és szombaton d. u. 3—5-ig munka tanítás-folyik.

Katonai térizene kedden és szombaton d. u. 5 órakor a „Nagyerdőn”.

Orfeum a „Koroná”-ban, kezdete minden este 8 órakor.

A tanszerkiállítás vendégeket fogadó bizottsága minden vasárnap d. e. fél 11 órakor a Gőnczy-egyesület „Otthon”-ában ülést tart.

A „Margit” fürdő vendéglőjében minden vasárnap d. u. cigányzene játszik.

A cirkuszban előadások minden este 8 órakor a Széchenyi-utca végén lévő hippodromban.

— **Személyi hírek.** Dr. Wolfk a Nándorvöl. püspök plébános tegnap este Fürtára utazott, az ottani prépostsági birtok és kegyuri plébánia megtekintésére. — **Vojnarovich** honvéd lovassági tábornok, ma hajnalban a 3 órai vonattal, Budapestről városunkba érkezett, az itt állomásozó 2. honvéd huszár ezred meg szemlélésére.

— **Emléklap a kollégium építése idejéből.** A kollégium tiszteletreméltó épületében nagy tatarozás folyik most. Meszelnek, surolnak, kömivesek, asztalok dolgoznak serényen, hogy szép rendbe hozzák a kollégium helyiségeit a tanszerkiállítás megnyitására, melyet részben a kollégium tágas termei fogadnak be. A gazdasági tanács egyuttal elrendelte a rozsanó állapotba jutott történelmi nevezetességű oratorium alapos restaurálását. Az oratoriumot új és nagyobb ablakokkal látják el. Tegnap kezdették meg a régi ablakok kibontását. E munka közben, midőn a Fűvészkert felől a második emelet egyik ablakát kibontották, a falból egy üveg bukott ki, melybe három iv, megsürgült, a nedvességtől alig olvasható, tele írott papír volt elzárva. A régi avult írás kibetűzése hosszabb időt vesz igénybe. Valószínűleg érdekes adatokat tartalmaz a kollégium történetére nézve. Annyit már most is írhatunk, hogy 1818-ban helyezték el oda; az évszám tisztán kiolvasható az elhalványult sorokból. Az emléklapon hosszú névsor is található, alkalmasint a kollégium akkori tógátus diákjainak névsora. **Dohányossy József** nevét könnyen leolvashattuk. Az emlékirat tartalmát közölni fogjuk.

— **Közegészségügyi bizottsági ülés.** A közegészségügyi bizottság ma délután 1/4 órakor a városház nagyteremében gyűlést tart, a melyek tárgyát a gőzfertőtlenítő gép beszerzése fogja képezni. Megírtuk annak idején, hogy a miniszter az összes törvényhatóságokhoz leiratot intézett, a melyben meghagyja, hogy minden város és község, tekintettel a meleg idő beálltára a mikor a különféle ragályos betegségek föl épnek leginkább, gőzfertőtlenítő gépet szerezzen be. A miniszter megengedte azt, hogy az oly községek, a melyeknek nem áll lehetőségükben ily gépet vásárolni, közösen szerezzék azt be. Debrecen város tanácsához szintén leírt a miniszter e tárgyban. A tanács a közegészségügyi bizottságnak adta ki, hogy határozza a főött, vajjon álló (stabil), — vagy pedig hordozható gépet szerezzen-e be a város. A hordozható gép mindenesetre előnyösebb, mert míg egyrészt a stabil gépnél sokkal olcsóbb, — egy álló gép felállítási költségeivel mintegy 3095 forintba kerül, míg a hordozható ugyanolyan szerkezettel 920 forintért lehet kapni, — másrészt sokkal kényelmesebb a vele való bánás. — A stabil-géphez a fertőzött anyagokat oda kellene szállítani, amihez szükséges volna 2 szállító kocsi. Az egyik a fertőzött tárgy oda szállítására, a másik pedig a már fertőtlenített anyagok vissza-ittélésére. Ez természetesen több költségbe kerül, mint a hordozható gép, amit nagyon könnyű odaszállítani, ahol fertőzött anyag van.

— **A debreceni dalárda Nagy-Bányán.** A nagybányai pogárság aug. 5-én nagy ünnepélyt rendez diszpolgára és orsz. képviselője, **Wekerle Sándor** miniszterelnök tiszteletére. A nagybányaiak kiket igazi benső rokonszev fűz Debrecenhez, az ünnepélyen való közreműködésre fölkérték a debreceni dalegyületet is. A dalegyület szíves készséggel engedett a baráti fölhívásnak.

— **Debreceni egyetem.** A felállítandó debreceni egyetem alapjának javára **Gál György** adomány lelkész 60 koronát, **Diénes Balázs** u-dobosi lelkész pedig 10 koronát küldtek be a ref. püspöki hivatalhoz, mint egyházukban eszközölt gyűjtés eredményét.

— **A közvágóhid megnyitása.** A közvágóhid megnyitása közeledik. A városi tanács megkereste gróf D e g e n f e l d József főispánt, hogy a vágóhídi tiszti állásokra betöltés végett a pályázatot meghirdetni sziveskedjék. A vágóhid személyzete igazgatóból, ellenőrből, házmesterből és két kapusból fog állani, egy állatorvoson kívül, ki az egészségügyi felügyeletet gyakorolja. A hűtőcsarnok falai már föl vannak rakva, a viztorony pedig fedél alá is került. Ma bizottság járt kinn a vágóhidtelepen az összes helyiségek adómentesítése tárgyában. A bizottság tagjai voltak a pénzügyigazgatóság képviselőiben O r o s z pénzügyigazgató helyettes, F ü r p. ü. titkár, a városi tanács által pedig L o v a s s y Károly tb. tanácsnok és S z a t h m á r y Károly adókövető. A közvágóhid épületeinek tíz évre adták meg az adómentességet.

— **Kossuth-kép a vármegyeházán.** A brányi Lajos festőművész ma szállította Debrecébe azt az életnagyságu Kossuth képet, melyet Hajdúvármegye gyűlésterme számára a közgyűlés megrendelése következtében festett. A kép az 1848-iki Kossuth Lajost szónok pose-ban ábrázolja, diszmagyarban, jobb kezében kardot és egy papir tekereset, balkezeiben pedig tollas kalpagot tart. — A képet Booskay István ugyanilyen nagyságu képével szemben s I. Ferenc József Ő Felső arcképe szomszédságában ma délután helyezték el. — A kép aranyozott kerettel és szállítással együtt 510 frtba került. — H. N á n á s városi közgyűlési termé diszitására szintén lefestetni készül B o o s k a y István és K o s s u t h Lajos arcképét.

— **Uj beosztás a tanácsban.** Az utóbbi időben egymást érte a személyváltozás haláloset és nyugdíjazás miatt a városi tisztikarban, különösen a tanács körében. Most végre állandóság látszik bekövetkezni. E változások szükségessé tették a különféle tisztségek és teendők új beosztását. E célból a tanács tagjai s a jegyzők ma délelőtt értekezletet tartottak s javaslatot készítettek a munkakör beosztására nézve. — A javaslatot a tanács holnap ülésében tárgyalja. A javaslat szerint az eddigigől némileg eltérő beosztást nyernek a különféle ügyek előadói, valamint az egyes bizottságok elnökei és jegyzői.

— **Fehér holló.** Bizony fehér holló számba mehet az, hogy az éjjel a rendőrség senkit sem tartóztatott le kihágás miatt. Andrásék nyugodtan állhatak a poszton, nem akadt senki, akinek fölibe sughattak volna barátságosan, hogy r. m. l.

— **Állatszelejtezés a Hortobágyon.** Egy kiküldött szakbizottság tegnapelőtt tartotta meg a szelejtezést a Hortobágyon elhelyezett törzsgulyában és törzsménésben. A törzsgulyából 16 szarvasmarhát, a törzsménésből pedig 15 db számfelveti lovat sorsoltak ki. A szarvasmarhát az augusztusi nagyvásárban adják el. A kimustrált lovakat valószínűleg megpróbálják párosával kitanítani, a mi ha sikerül, ez esetben a budapesti Tattersalban bocsátják azokat árverés alá.

— **Szárazság a Hortobágyon.** Irtunk már arról a kedvezőtlen, mostoha időjárásról, mely az idén szárazsággal sújtotta a hortobágyi legelőt, annyira, hogy már a kutakban is kevés a víz. Az intéző bizottság vasárnap tartott üléséből nyert megbízás folytán Király Gyula tanácsnok vezetése alatt egy küldöttség tegnap kinn járt a Hortobágyon s elrendelte az összes kutak kitisztítását, a feketeteríti gulyajáráson pedig egy új kutnak az ásását. Ha rövid idő alatt bőséges eső meg nem áztatja a hortobágyi szomjas legelőket, az intéző bizottság a jószágoknak erdőségi kaszálókra való behajtását fogja kérelmezni a tanácstól.

— **Egy 48-as honvéd halála.** A szabadságharc egy öreg vitéze halt meg újra Debrecenben, Huber Antal volt honvéd tüzér, kinek elhunytáról leánya Knoll Rudolfné következő szomorú jelentést adta ki: „A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejthetetlen jó apánk, szerető nagyapánk áldott emlékü jó rokon, néhai H u b e r A n t a l 1848—49-iki

volt honvéd tüzérnek folyó hó 10.-én, reggeli 1/2 6 órakor, életének 76-ik évében, 2 heti szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát Kedves halottunk porrézei folyó hó 12.-én délelőtt 1/2 10 órakor fognak Nagy-csapó-utca 321. sz. háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint, ugyanakkor a templomban megtartandó gyászszertartás után a Szent-Anna-utcai temetőben levő családi sírboltban az örök nyugalomnak átadatni. Végtisztességtételére rokonainkat, ösmerőseinket, az elhunynak volt pályatársait és bajtársait szomorodott szívvel meghívjuk: Debrecen, 1894. július hó 10. Elyetlen leánya. Huber Antónia, férje Knoll Rudolf. Unokája: Mariska, az összes közeli és távoli rokonok nevében is. — Az örök világosság fényeskedjék néki!”

— **A debreceni vadásztársaság választmánya** f. hó 12.-én, vagyis csütörtökön a város-háza kis tanácstermében d. u. 5 órakor ülést tart.

— **Árverés a csapóutcai zálogházban.** A Csapóutcán levő takaré- és hitelintézet zálogházában ma délután 2 órakor árverés lesz, amikor is a lejárt és ki nem váltott tárgyak kerülnek kalapács alá.

— **Találatott.** Tegnap délután a Nagyerdőn egy ülőpadon egy himzett, névbetűs dohánytárcsa találatott. Tulajdonosa kellő igazolás mellett a k ö z g a z d a s á g i b a n k b a n átveheti.

Törvényszéki csarnok.

Két végtárgyalás.

(A nemzetközi zsebmetsző. — A fiókok tolvaja.)

(g. i.) A debreceni kir. törvényszék előtt ma délelőtt különösen két érdekes végtárgyalás folyt le, melyek mindenike a tipikus vádlottak szigorú megbüntetésével végződött.

A két vádlott közül tipikus alak az előbb „letárgyalta“ Grünspann Fábiant, tolvaj néven Fájvele, veszedelmes utazó nemzetközi zsebmetsző, akit elítéltek már Münchenben, Salzburgban, Eszéken, Miskolcon és a honnan ki is tiltották, Budapesten, míg végre ápril 15.-én megemlékezett arról, hogy Debrecenben folyik az országos vásár, operációt kísérelt meg az iudóházi tolongásban, de tetten érték és lépre került.

Megátalkodott gonosztevő, a ki letagadja, hogy ő volt a külföldi ítéletek hőse és szintén bámulatos, hogy annyi büntetés dacára még mindig folytatja a veszedelmes kenyérkeresetet, holott a tisztességes keresetmód sokkal kevesebb izgalommal és kockázattal járna. Mivel ő még ma is azon utazók közé tartozik, kikre az időházakban külön táblákon figyelmeztetik az embereket, ennél fogva csaknem elhiszük a tudósnak, hogy egyes büntetteknek vannak speciális bacillusaik, a melyek mindig ugyanezen és ugyanezen irányban ösztönzik a hatalmukba került embert. És ha a bűn betegség, ha emberrel született hajlam, Grünspann nem jutott hozzá az orvosághoz, melynek neve erkölcsi nevelés és műveltség. Mint az ártatlanságnak, úgy a gonoszágnak is van naivitása, mely a megrögzött ember védelmi rendszeréből, eszmemenetéből lépten-nyomon kitűnik, de valamint nincs gazember, a kinek lelki-sötétségében ne világítana egy kis fénypontocská, úgy nem különbözi azt Fájvele sem. Az emberiséget károsítja, a törvényes társadalomnak antipodja, de mikor a kir. ügyész utal arra, hogy asszonyával nem él törvényes házasságban, arca megrezdül és bele akar vágni a vádbeszédbe. A család törvényét tehát elősmeri, kár hogy ez az érzés nem oly erős, hogy őt hajlamaitól elvonja és őt megváltja. De hiszen a nő maga is tisztességtelen kereset folytatója s így jó utra nem vezérelheti. Ott zokog a hallgatóság között s a midőn bűnös férjét elvezetik, hogy ismét és ismét az igazságszolgáltatás kerítse hatalmába évekre és évekre:

ájultan rogy össze, a tárgyalás termébe bahallik zokogása, a mikor pedig már régen más bűnös, más vádlott áll bírái előtt.

Ez a másik vádlott, a másik tipikus alak, nemesi predikátumos egyén, bár az előbbi nevének jelentése, a zöld rozsdá az ő nevét is megfogta, az ő jellemét is belepte, jövőjét rég elpusztította. Sokan fognak emlékezni a „bátorkeksi Kiss“ névre, különösen Szathmárbau, hol ez a név tekintélynek övendett. Mikor a nevet az első rozsdá-folt érte, akkor ez a vádlott 8—9 éves gyermek volt, de hinnünk kell az átöröklés tanában, a mikor látjuk, hogy az apa bűnéhez hasonló bűnök láncolata képezte a fiu egész jövő életét. Urnak indult s a mikor sorsa korán kenyérkeresetre utalt szegénység pályájára taszította, még mindig ur akart maradni s mint hivatalnok, mint katona, mint magánember mindig lopott és sikasztott. Csak azért, hogy a modern aranyos ifjúság szokott kedvteléseiben ne szenvedjen megszakítást: a cassa-tündérek hideg bájai, a predikátumukat fogyasztójukkal együtt meg nem érdemlő italok (champagnei, ménesi, somlyai sat.), a kártya, az átvirrasztott éjjek és sok egyéb, a mit ez az ember becsesebbnek tartott a — becsületnél is. Hányan kerülhetnek még ez utálatos és valódi gyönyört nem nyújtó modern élvezet-tárgyak miatt odáig, a hová a szegény díjnokot juttatták! Sikasztott, lopott, még pedig mindegyre vakmerőbben, végre pedig a tipikus ember egészen eredeti és így alopások történetében némileg korszakot alkotó rendszert választott: szatócsok boltjába hatolt be s a „publiból“ kilopta a pénzes fiókokat, odább állott s meg sem állt a legközelebbi mulatóhelyig. Egyszer azonban, februárban mégis megállították s kötözve vitték a tetten ért tolvajt oda, a hol a bűnhődés kezdődik.

Mondom, hogy külön rendszere volt. Még ma pakli gyufát vett, a hol holnap lopni akart. Elfogatásakor is találtak nála három paklival. Egy kis skatulya elég volt számára maglyának. Különböztetett ember, a ki nem érezte ki a szánalmat bírái eljárásából, kik tizenegy ügyét elejtették s töredelmes vallomásra akarták bírni. Tagadott, még pedig oktalanul és visszataszítóan.

Megemlítjük, hogy Igyártó Sándor törvényszéki elnök személyesen, nagy precizitással vezette a két végtárgyalást s kereszkérdéseivel teljes világot derített a két macacs tagadó ügyére. A bíróság tagjai voltak: Nagy Károly és dr. Szőke István, jegyző az első bűnygyben dr. Tóth Aurél, a másodikban, a a mikor már ő panaszosként szerepelt, dr. Szabó Imre. — A vádhatóságot dr. Simonffy Béla kir. alügyész képviselte, ki hatalmas érveléseket fejtett ki, a védő-ügyvédek pedig (a Grünspann részéről dr. Kardos Samu, a Kiss Kálmáné dr. Magoss György) nagy készlettel nyújtották feleiknek a jogi védelmet. Dr. Magoss György a szív jöleső hangjával igyekezett feléne a szánalmat és részvétet megszerezni.

A két végtárgyalásra vonatkozó részletes tudósításaink itt következnek:

I.

A nemzetközi zsebmetsző.

D. e. 9 órakor veszi kezdetét Grünspann Fábiant kihallgatása. A mint annak idején megirtuk, a vádlott ápril 15.-én, a mikor éppen b ő r v á s á r tartatott, lerándult Debrecenbe, hogy rendes foglalkozását, a zsebmetszést üzze. Ő ugyan azt mondja, hogy másképp a b ő r v á s á r r a indult: a neje által

Erzsébetfalván fenntartott örömház részére akart subjectumokat szerződtetni Nagyváradon. Ezek között a debreceni indóház perronján tolongó nép közé vegyülve, K. I. nyomdai felügyelőhöz furakodott, a ki H. S. művezetővel éppen a II. o. váróteremből vonult kifelé. Egyik kezében a szerinte most „letartóztatott esernyőt” tartotta, a másikban fekete felöltőjét, amely által leplezve benyult a K. I. nyitott kabátjának belső oldalzsebébe, aztán a tárcáját kicsente a K. I. háta mögé dobta, hogy később felemelje. K. I. érzett valami nyomást a zseb táján, veszteségét azonban csak akkor vette észre, amikor H. a tárcát meglátta és fölémelte. H. — vallomása szerint — azt hitte, hogy a tárgy a Grűspanné, de kiáltására K. I. már észrevette, hogy meglopták.

A kérdőre vont Grűspann kijelentette, hogy ő ártatlan és egyszerű kereskedő S. A. Ujhelyen. Tolongás támadt, az előhívott Fülöp rendőrbiztos pedig azonnal konstatálta Grűspann kilétét, a — rovott egyének lajstromából; egy a kir. törvényszékhez, Feivele ur valamely haragosa által küldött névtelen levél pedig nyomára vezetett a vádlott egyéb viselt dolgainak is.

Két védőt vállal.

Mindjárt a tárgyalás elején volt egy kis följegyezni való mozzanat.

Grűspann neje dr. Hartstein Lipót ügyvédet bizta meg férjének védelmével, ő maga azonban dr. Kardos Sámuelhez folyamodott.

Mindkét ügyvéd megjelent. Szósincs róla: Fájvelét tizenkét ügyvéd sem moshatta volna tisztára, mikor azonban nyilatkozattételre hívták fel, így szólott.

— „No, nem bánom, megtartom mind a kettőt, ne legyen ellenségem!”

Az elnök rendelkezésére azonban egy védővel kellett megelégednie s dr. Kardos Samu foglalta el a védői széket.

Jelenet a perronon.

A bizonyítási eljárás folyamán K. I. előadja, hogy tárcájában 11 frt és egy 45 frtról szóló nyugta volt. Kára nincs, mert a tárcát és tartalmát azonnal visszakapta, a vádlott megbüntetését tehát nem is kívánja.

Mind az ő, mind a szemtanu H. S. vallomásából a fentebb előadottak tűnnek ki.

Fájvele életrajza.

Grűspann Fábán 33 éves, szavai szerint kalmár, bár csak félkéz-kalmárnak vált be. 1881-ben 2 hétre, 1884-ben 4 hétre ítéltek el Budapesten s onnan 1886-ban — szerinte „mindenekelőül” — kitiltották.

Kitiltották Miskolcra is, de Grűspann itt is a rendőrség bosszúállását hozza fel okul.

Külföld rabja.

A törvényszék elnöke a beszerzett iratok, személyleírás és arckép alapján rábizonyítja vádlottra, hogy lopásért elítélte már a müncheni bajor kir. „Landgericht”, még pedig 3 évre, ugyszintén az eskéki és salzburgi törvényszékek is, a mely büntetéseket le is ülte.

Vádlott tagadja, hogy valaha szinét is látta a müncheni sörnek, Eszéknek és Salzburgnak. Azt hiszi, hogy a tíz év előtti arckép és a személyleírás mit sem bizonyíthat s azt állítja, hogy valamely ellensége követett el helyette bűnös cselekményeket. Ha pedig a külföld kedvéért nem akar vallani, a hazáért sem teszi meg, mert a meglopott K. I. a szemtanu H. S. az előhívott rendőrbiztos vallomásai dacára Grűspann tagadja aprilis idusán elkövetett büntetését.

Két és félévi fegyház.

A bizonyítási eljárás végeztével következnek a vád- és védbeszédek.

Dr. Simonffy Béla kir. alügyész a legsúlyosabb fegyházbüntetést kéri a vádlottra alkalmazni.

Dr. Kardos Samu védbeszédeiben igyekszik a vádlottra nézve kedvezőtlen körülmények megdöntésére s kéri védcének fölmentését és azonnali szabadlábra helyezését. Azután pedig a vád és védelem képviselői között érdekes jogi vita támad a körül, hogy a külföldi bíróságok által hozott ítéletek lehetnek-e befo-

lyással az ítéletre. Grűspann is hangsúlyozza végül ártatlan voltát.

A bíróság azonban más véleményben van, mert Grűspannt két rendbeli befejezett lopásért két évi és hat havi fegyházra itéli, melyből 2 hónapi vizsgálati fogság kitöltöttnek tekintetik. — Eljárási költségek egyelőre behajthatlanok, mellékbüntetésképp pedig a bíróság öt évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanily ideig való elvesztésére itéli Grűspannt.

Vádlott főlegbe, védője ugyanezt teszi, egyuttal semmiségi panaszt jelentve be a minősítés ellen.

A közvádló a büntetés súlyosbbitása végett főlegbe.

A törvényszék Grűspannt, mint a közbiztonságra nézve veszélyes egyént, nem helyezi szabad lábra, ami ellen jogi képviselője szintén főlegbebeszést jelent be.

II.

A fiókok tolvaja.

1893 szeptember havában Tóth Aurél törvényszéki jegyző, akkoriban aljegyző, fiókjából elveszett egy 25—30 forint értékű, három gyémántos tü. Az elveszett érték tulajdonosa a hivatal iránti tiszteletből nem bolygatta az esetet, míg végre — mintegy két hónap muva tudomására hozták, hogy a vele egy irodában dolgozó bátorkeszi Kiss Kálmán nevű járásbírósi díjnok mutogat egy az ő tüjének megfelelő zálog-cédulát. — Ezen a nyomon kisült, hogy a tü, — mialatt Tóth Aurél másik szobában volt foglalkozva, a nyitva hagyott fiókból Kiss Kálmán vette ki, azután egy helybeli zálog-kölcsönző itéletben 7 forintra „becsapta”, a zálog-cédulát pedig Vilmos Ferenc kávésnak 4 frtért, eladta, a ki a kiváltáskor még 46 kr. késedelmi kamatot is fizetett. 1894 február hó 15-én bátorkeszi Kis Kálmán újabb életjelt ad magáról. Már rézőta hirté járt annak, hogy egyes, a külső utcákban levő szatócs-boltokban egy magas termetű, szőke bajszos, hosszú világos felöltöt és szőrmés sapkát viselő, urias fiatalember — gyutát vásárol. — Másnap ugyanilyen alak jelenik meg, a ki a pudli-pénztartó fiókját ragadja ki s aztán a pénzzel együtt elmenekül. A szatócsok réme volt már, a mikor a mondott napon végre lépre került. A Csengeri Sámuel késes-utcai üzletében tört bele a bicskájá, mert Csengeriné és a fia szomszéd szoba üvegajtáján keresztül látták, a mikor a fiókot elemeli, a fiatal Csengeri pedig utána is iramodott a tolvajnak. — Nem csak ő, de maga Kiss Kálmán is kiabálta, hogy „fogjátok el”, míg végre elfogták és összekötözve kísérték a rendőrségre — őt magát is.

Tizenegy fiók-tolvajlás gyanuja merült még föl ellene, de ezeket elejtven, csupán a fentebb előadott két büntényről kellett ma d. e. felennie bátorkeszi Kis Kálmánnak.

A gyémántos mellű.

Először Tóth Aurél hallgattatott ki a mellű dolgában. Ugy az ő, mint a Bay Ádám, Bródi Henrik, Molnár Sándor, Szentiványi Bálint és Vilmos Ferenc tanu-vallomásaiból a fentebbi tényálladék derül ki. Vádlott, ki a vizsgálat alatt kezdetben azt mondotta, hogy a tü mástól kapta s hogy Tóth Aurél nem tudja bebizonyítani a tü tulajdonjogát, maga is bevallja a lopás elkövetését.

A pudli-fiók.

Csengeri Sámuel mint szembeteg ember nem látta a fiók ellopását, de látta Kisst, a mikor elfogták és most is felősméri. Kára 7—8 frt lehet, de megtérítését nem kívánja, büntetését a bíróság belátására bizza.

Csengeri Sámuel előadja, hogy a fia báira készülvén, éppen a tükör előtt állt, s így szólt anyjához:

— „Jól nézek ki, édes anyám?”

Az anya igenlőleg válaszolt, a mikor a fia figyelmezteti, hogy viszik a kasszát! Fiam látta és megesküszik, hogy ugy a tolvaj, mint az elfogott egyén a vádlott volt.

Csengeri Sámuel csak hátulról látta a vádlottat. A hosszú felöltő szinét nem vette

ki, de ő nyomban követte a menekültöt és kész esküt tenni arra, hogy azt fogták el, a ki a boltból kiugrott a pénztárral.

Vádlott mindent tagad. Kijelenti, hogy nem is járt abban az utcában, csak keresztül ment rajta, mert találkája volt az onnan tájon.

Az elnök keresztkérdései vádlottat ellenmondásokba keverik, mindamellett — bár ugy az elnök, mint a királyi ügyész figyelmeztetik arra, hogy az őszinte vallomás enyhítő körülményül fog betudatni — megmarad makacs tagadása mellett.

„Hier!”

— „Otto Lajos!” hangzik az elnök felhívása.

— „Hier!” felel bokáját összeítve egy tagba szakadt fiatal baka.

Otto Lajos látta, hogy Kis Kálmán volt az, a ki a boltból kiugrott, látta, a mint egy a fiókhoz hasonló tárgyat eldobott és ő volt, a ki Kis Kálmánt a nagy lármára összecsozdult egyénekkel elfogta.

A vádlott mindezt tagadja, de idegesen összerenzen, a mint a tanu elmondja, hogy az emberek „rabló, zsivány” kiáltásokkal illették.

Tagad, a mikor Pecze, egy értelmes, világos előadásu rendőr is, elmondja Kiss Kálmán elfogatását és azt is, hogy elfogatásakor reszketett, szólni sem tudott, „de később kézzel-lábbal a salapáni kezdet” és szőknit igyekezett.

A meg nem jelent Kis Lajos tanu felolvasott vallomása is megfelel a tényállásnak.

Elzúllott élet.

Bátorkeszi Kiss Kálmán 1889-ben egy távirat- és vasuti állomás pénzkezelője volt, de „mint teljesen elzúllott embert”, a ki még sikasztott is, elcsapták.

Katona-korában sikasztásért szintén fogságot szenvedett.

Ilyen és más egyéb tényeket konstatáló okmányok felolvasása után a tanukat megesküszik s következnek a vád- és védbeszédek.

Elvi kérdés.

Mint a megelőző ügy tárgyalásakor a külföldi hatóságok ítéletének jogi hatálya, ugy most a katonai ítéletek képezte tárgyát a vád és védelem képviselői közt.

A közvádló a legsúlyosabb fegyház büntetést kéri a vádlottra szabadni két rendbeli befejezett lopásért, visszaesés és bűnhalmazok fennforgása mellett.

Dr. Magoss György védőügyvéd melegen ecseteli vádlott ifjuságát, mely oly szerencsétlen körülmények között folyt le, hogy mostani elzúllása azokból kimagyarázható. Az apa hasonló bűnei miatt zúllott el a fia s bár imi és olvasni megtanították, erkölcsi nevelésben nem részesült: ő Isten és ember előtt az apát teszi felelőssé a fia bűneért. A hatásos fejtegetést megelőzőleg védő részletesen foglalkozik a vádbeszéddel.

A válasz és viszontválasz után még a vádlott erősíti ártatlanságát, valamint azt, hogy katonakorában elkövetett dolog nem sikasztás, de kölcsön-ügylet volt.

Az ítélet.

A bíróság ezután ítélet-hozatalra vonult vissza s bátorkeszi Kis Kálmánt két befejezett lopásért három évi fegyházra, 5 évi politikai jog- és hivatalvesztésre itéli, melyből két hó vizsgálati fogság kitöltöttnek vétetik.

Vádlott és védője főlegbebesznek, valamint dr. Simonffy Béla kir. alügyész is főlegbebeszést jelent be a büntetés súlyosbbitása végett.

Még egyszer a gyémántos mellű.

Tóth Aurél törvényszéki jegyző kérte ellopott ékszerének visszaadását.

Miután a törvényszék a gyémánt mellűt csak is az ítélet jogerőre emelkedése után ítélte visszaadandónak, Tóth Aurél határozat ellen szintén főlegbebeszést jelent be. — Csengeri Sámuel az ítéletbe bele-nyugszik: ugyanakkor fogja visszakapni üres pudli-fiókját.

* **Fölmentett tábornok** Párisban a haditörvényszék tegnap ült törvényt Edon tábornok fölött, aki nemrég egy hadvakorlaton vigyázatlanságból agyonlőtte Schiffmacher hadnagyot. A vádlott tábornok röviden katonásan védelmezte magát. Egész védőbeszéde ennyi volt:

— Tábornok ur! Én gyászt hoztam egy tiszteletreméltó családra. Megölttem egy szép reményekkel bízott tisztelet. Kétségbe vagyok esve emiatt. A lelkiismeretem tiszta. Nem tudtam, hogy a revolver meg van töltve.

Edon tábornok nagyot hall és azért az elnök igen hangosan teszi föl a kérdéseket. A bizonyító eljárás befejeztével a hallgatóság köréből valaki közbeszólt:

— Tábornok ur! Szót kérek! A megölt Schiffmacher hadnagy öcséje volt.

Az elnök ezt válaszolta:

— Nem engedhetem át a szót önnek. A hadsereg épp úgy fájlalja a szerencsétlenséget, mint maga a család.

Edon tábornokot a haditörvényszék egyhangúlag fölmentette.

Tanügy.

* **Az árvaházi iskola záró vizsgája.** A jótékony nőegylet árvaházi elemi iskolájában ezen tanév záróvizsgája f. hó 21-én szombaton d. e. 8 órától kezdve lesz megtartva. Midőn ezt a közönség becses tudomására hozzuk, tudatjuk azt is, hogy a trachomás árvák orvosi engedélyvel szintén az iskola helyiségében a többi új árvával egyszerre vizsgáznak. — V. e. r. e. s. n. é. Szathmáry Teréz. nőegyleti elnök, Székely Melinda árvaházi tanítónő.

* **24 krajcár egy ebéd.** A f. hó közepén megnívó kézügyesítő tanfolyam hallgatói fölötté olesón étkezhetnek a kollégium konviktusában. A gazdasági tanács ugyanis egy két, illetőleg három fál ételből álló ebéd árát csupán 24 krban szabta meg.

A reklám.

Nagyon régi már; de ügyes kendőzés által sikerül neki mindig fiatalos szint nyerni. s minduntalan újabb és újabb alakban jelenik meg.

Internacionális a neve, s magyarra „versenykiabálás”-sal lehetne fordítani, mert egymást tulkiabálni egyik főcélja. Használja manapság az iparos és kereskedő, épp úgy, mint a művész. Én ez utóbbi reklámjáról akarok itt egyet-mást elmondani. Ez egészen speciális fajtája a reklámnak; csak a beavatott tudja az értelmét, míg a nagy közönség rendesen felül neki, s ezzel a célját a reklám elérte.

Ha valamely színház új darabot akar színrehozni, befúj a reklám trombitájába: elintén lágyan, szelíden fújja, majd mind erősebben és addig, míg a darab a kívánt eredményt meghozta. Hátakkal az előtt megjelenik az értesítés, hogy N. N. ismert és kedvelt írótól az x-i színház új darabot fogadott el előadásra. Később a darab címéről s a szereplők neveiről értesülünk; majd a próbák folyásáról, végre a főpróbára rendkívüli sikeréről jönnek a hírek. Ha az előadás a színházban mindezek dacára csak néhány ember volt jelen, azt hirdetik, hogy a „színház szépen megtelt”; ha tényleg sokan nézték az előadást, már akkor „a ház minden zugában megtelt” s ilyenkor azt is olvashatjuk, hogy „az előadás kezdete előtt száz meg száz embert kellett a pénztárnál jegy hiánya miatt elutasítani.” S magáról az előadásról különösen, ha a kritika kedvezően fogadta, egész legendák keringenek.

Ha valamely művész vendégszereplése, hangversenye, avagy valamely festés tárgya: megelőzőleg a művész újabb fényes külföldi sikereiről, egyes fejedelmek által való kitüntetéséről, esetleg valamely balesetéről, ha nő: szemképráztató gyémántjairól, mesés toiletjeiről kapunk értesítést.

S mindennek megvan a kívánt hatása. A közönség olvassa; érdeklődése fölér s a mit a reklám elérni kívánt: a kassza megtelik.

Ha a rendes reklám nem használ, a rek-

lamgyártók furfangosabb hírekkel állnak elő. Például:

„A mostani szépség-kiállítás már megkövetelte első áldozatát. A törvényszéknek lesz alkalma eldönteni: vajjon az ilyen kiállítások gyakori látogatása képezhet-e válási okot? Egy helybeli hölgy ugyanis válópórt indított férje ellen, mert többször megnézte a versenyre kiállított 12 hölgyet.” A közönség olvassa, mosolyog s elmegy megnézni a tizenkét hölgyet. A reklám célját érte. Mindez nem volna baj, ha érdemesért üznék a reklámot, de sajnos, leggyakrabban éppen a legérdemtelenebbért csapják a legnagyobb lármát. S mert ilyen célokra a tisztességes napi lapok nem adják el hasábjait, már minden nagyobb városban vannak reklám-irodák, a hol a reklám tetszés szerinti alakban megrendelhető. E részben előjár Amerika, a reklám feltalálója. Itt annyira vitték már, hogy a művész föl sem léphet, ha magát valamely ügyes „manager” kezeibe nem adja, a ki aztán sokszor durva módon, de biztos haszonnal csinálja a reklámot. Az óriási színes képek, a megfizetett fátylasmenetek, a hamis életrajzok, melyekből sohasem hiányzanak a regényes epizódok, a kocsilovak kifogása, mind oly reklám-eszközök, melyek elmaradása a művész deficitjét is okozhatja.

A reklámmal közeli rokonságban áll a versenygés. Itt már a kereskedő s az iparos dominálnak leleményességükkel, vagy a tullicitálással.

Berlinben egy kalapos, hogy kalapjainak jóságáról bizonyosságot szolgáltatson, egyik kalapját tele töltötte vízzel, melyben arany halacszkák uszkáltak; erre kapta magát a másik s gyártmányába olajat öntött égő kandókkal.

Egy üzletember pórul járt azzal, hogy minden vevőjének egy csésze kávé, vagy egy pohár sört ígért; de az a melyik minden vevőjét ingyen lefényképezette, már jól számított. Az amerikai üzlettulajdonos, ki fő ajánlta, hogy ama jegyes párnak, mely kirakatában esketteti meg magát, teljes lakást rendez be ingyen, sok vevőt csalt magához, de élelmességének nem sokáig vette hasznát, mert akadt olyan vállalkozó, a ki a vevőin-k ingyen vasuti jegyet és éjjeli szállást ajánlott fel.

Nem új már az sem, hogy egyes kereskedők vevőik között sorsjegyeket sorsoltatnak ki, — s hogy a vendéglős vendégei számára olyan zsemleket készített, a melyek közül ketőbe, háromba egy-egy arany van elrejtve. Most már újabb lépvezzőkre találnak és foly a versenygés tovább s egyik a másikat igyekszik tulszárnyalni nem az áruk minőségével, vagy olcsóságával, hanem a reklám minden elképzelhető eszközével. Akadt már olyan orvos, ki fennen hirdette, hogy mindeukit, a keze alatt hal meg, saját költségén temetett el, s a hátra maradó családot istápolni fogja, s csak nemrég olvastunk — természetesen amerikai lapban — a dinamit-duellumról, melynél a bombák felrobbanása után nem maradt a helyszínén más, csak az N. N. gyárosnál készült pár cipő.

Az ilyen reklámok, ha lépre visznek egy-két jumbo embert, nagyobb kárt nem okoznak, sőt hasznuk is van: az értelmes olvasó jót kacag felettük.

K. R.

Közönség köréből. *)

Csavargók nyári hajlóka.

A t. rendőrséghez intézzük kérdésünket. Vane tudomása arról, hogy az Uj- és Sestakertbe vezető uton, az István malom kertje mögött állandó legeltetést üznek arra járó talyigások, annyira, hogy kellemetlenné teszik a közlekedést, sőt akadályozzák is. Ennél nagyobb baj az, mert a személybiztonságot is veszélyezteti, s a közszemérmert is sérti az, hogy mindentéle csavargók éjjel nappal ez utnak hűs, árnyékos árkaiban ütnék tanyát s a malom kifolyó meleg vizében szokták, félmeztelenre vetkezve ruháikat mosogatni. Gyors és erélyes orvoslást kér

több ottani kertgazda.

*) Az e rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a szerk.

Amerikai humor.

Kis Alice: Nem csak a macskák látnak ám a setétben, hanem Jenny is. Mikor Black a vizitszobába ment a hol Jenny ült a setétben, hallottam mikor azt mondta: Ejnye Arthur, ma nem borotválkozott.

Első kis fiu. A mennyekből tegnap este kis testvérem érkezett.

Második kis fiu. Az semmi, az én kis testvérem tegnap este felszált a mennybe.

Első kis fiu. Fogadni mernék, hogy ugyanaz a gyerek volt.

Megnyerte a fogadást. Ur hölgy: Hogy merete ön a Brownki ur névjegyet küldeni be? — Mert fogadott velem egy üveg pezsgőbe, hogy ha én nagysádat meglátogatom, részemre nem lesz itthon.

Idegen vasuton. Azt hiszem az ön üzlete olyan, hogy nem igen sokszor mehet haza.

Commis Voyageur. Haza! Bizony ritkán. Uram higgye el, néha oly kevésszer megyek haza, hogy elfelejtem hol lakom, úgy kell az üzletbe telegrafálnom, hogy megtudjam a címetet.

Idegen. Ne mondja!

C. V. De igaz ez kérem, sőt egy izben elfelejtettem, hogy nős vagyok és egy idegen városban annyira beleszerettem egy csinos asszonykába, hogy megszóktattam.

Idegen. Ejnye! Ejnye!

C. V. Nagy baj is lett volna belőle, de mikor bemutatam az üzletben, szerencsére a principálisom ráismert saját előbbi feleségére.

Apró-cseprő.

* Értékes hagyaték.

Egy öreg orvos nyugalomba vonása előtt így osztotta fel öt fia közt a betegeit:

Tóni kap egy veszedelmes orbáncot és egy nőt, a kinek az egész éven át hascsikarása van!

Danina kap minden tüdőbetegség.

Fric kap egy gyógyíthatatlan bélgyuladást!

Henrik kap hagyok minden tyukszemet.

Feri kap 12 görvélyes gyermeket.

* Igaza van.

X. urnak van ugyanis abban igaza, hogy nem hegymászó. A hegy ugyanis 2000 láb, neki pedig csak 2 lába van s így nem megy bele X. az egyenlőtlen küzdelemben.

A BÖLCS EMBEREK.

Az emberek, a bölcsek előrelátók,
Berendezkednek kényelemmel itten,
Mikéntha e mulásra szánt világot
Örök szállásul adta volna isten!

S ha eljön perce a költőzködésnek,
Szegény halandó mind oly készületlen,
Elfojja lelkét láza rettegésnek
És kétszer hal meg szörnyű rémültében.

Palágyi Lajos.

Kész bolondság volna az emberi élet, ha nem volna olyan veszedelmesen komoly.

Scheffel.

Hazug az egész világi lét, csak egy igaz benne: a halál!

Calderon.

* **Igen és nem.** Darwin azt állítja, hogy a tej bölintása már velünk született tulajdonság, de az igent, vagy a nemet a külön-

böző népfajok már nem egyformán fejezik ki fejükkel. Sőt A n d r e e Rikárd azt állítja, hogy vannak néptörzsek, ahol a fejbőlítés éppen az ellenkezőjét fejezi ki, amint nálunk. Az araboknál és szíriaknál a fej bőlítése nem igent, hanem nemet jelent. Fejbőlítés közben azonban csettentenek nyelvükkel. Az abessziniaiaknál ellenben a fejbőlítés már igent jelent, csak hogy ilyenkor a szemöldököt is összehúzzák. — A nemet úgy fejezik ki, mint mi. Fejüket jobbra-balra forgatják, a nyelvükkel gyengén csettentenek. A fejbőlítés az Admiráli szigeteken is igent jelent, ellenben a nemet a szigetlakók úgy fejezik ki, hogy mutatóujjokkal megérintik orrukat. És pedig a gyors érintés határozott nemet jelent, míg amikor határozatlanok és kételkednek, a mutatóujjat lassan fejtölik az orrukra. — Az igent meg a nemet ezeken kívül is még sok más formában fejezik ki a különböző népfajok. Az eszkimók például az orrukat finforgatják, a dajakok pedig szemöldökükkel „beszélnek.“ Ezek a taglejtések bizonyára épp oly ösztönszerűek, mint ahogy mi mondunk fejbőlítással igent és nemet.

Közgazdaság.

* A kaszinók és a társaskörök italmérési engedélye. A pénzügyminiszter több ízben tapasztalta, hogy a kaszinók, olvasó- és más társaskörök által kért italmérési engedélyek kiadása körül a pénzügyigazgatóságok különböző eljárásokat követnek oly esetekben, a mikor a megállapított italmérések száma már be van töltve. A pénzügyminiszter tehát tájékoztatás és mihezértartás végett a belügyminiszterrel egyetértéssel 36,679. számú rendeletével kijelenti, hogy a kaszinó, olvasó és más társaskörök, illetve megbizottaik részére adott italmérési engedélyek nem számítandók be az italméréseknek a XXXV. t. c. 8. §-a alapján megállapított létszámba, vagyis ilyen engedélyek létszámon felül is kiadhatók.

Erték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1894. július 9-én.)

Államadósság :			
Magyar aranyjárdék 4% — — —	121.—	121.50	
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	128.—	129.—	
„ koronajárdék 4% — — —	95.—	95.50	
„ regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	100.—	100.75	
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	121.50	122.—	
Egységes állam kötvény 4 1/2% — — —	98.—	98.80	
Tisza-szegedi 4% -os nyeremény-sorsjegy	142.25	143.25	
Részvények :			
Magyar hitelbank részvény — — —	438.—	438.80	
Osztrák hitelbank részvény — — —	349.70	350.20	
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	112.75	113.25	
Sorsjegyek :			
Magyar jelzálogbank 4% -os sorsjegy	128.—	129.—	
Osztrák földhitel sorsjegy 3% -os — — —	115.50	116.50	
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12.50	13.—	
Osztrák „ „ — — —	18.25	18.75	
Olasz „ „ — — —	12.50	13.—	
Bazilika sorsjegy — — —	10.—	10.50	
Jó-szív „ — — —	3.20	3.40	
Pénzümek :			
Cs. és kir. arany — — — — —	5.90	5.98	
20 márkás arany — — — — —	12.28	12.32	
20 frankos arany — — — — —	9.97	10.01	
1 Savereigns — — — — —	12.50	12.56	

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi tüzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr“ részére
Budapest, július 10.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv valamivel élénkebb, elkelt 15,000 mm. pár krral szilárdabb árakon.

Eladások :

Tiszavidéki. 400—80 mm. 7.35 frt. 100—80 mm. 7.22 1/2 frt. ni 2000—80 mm. 7.35 frt. 109—79 mm. 7.25 frt. 300—78 mm. 7.20 frt.

3 havi időre.
Zab 6.75—7.20 frt.

készpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek változatlanok.

Határidő-üzlet. Amerika és a többi külföldi piacok szilárdabb árfolyamokat jelentettek, s dacára ennek, nálunk alig 1—2 krral indult szilárdabban az üzlet búzában, s később a rendkívül gyenge üzletmenet s a szép derült időjárás következtében 4—5 krral meglanyult. Zab és tengeri valamivel szilárdabban indult, s változatlanul zárul.

Zárlat 1 óra :

		frt
B u z a	szept.—okt. 1894.	6.89—6.90
	márc.-ápr.-ra 1895.	7.22—7.23
R o z s	szept.—okt. 1894	5.13—5.19
Tengeri	juli-augusztura 1894	4.95—4.97
	aug.-szeptre 1894	4.98—4.99
	máj.—junra 1895.	5.07—5.08
Z a b	szept.—okt. 1894.	5.92—5.93
R e p c z e	aug.—szept. 1894	9.95—10.05

Zárlat 4 óra :

		frt
B u z a	szept.—okt. 1894.	6.87—6.89
	márc.-ápr.-ra 1895.	7.21—7.22
R o z s	szept.—okt. 1894	5.16—5.17
Tengeri	juli-augra 1894	4.94—4.96
	aug.-sz ptre 1894.	4.97—4.98
	máj.-junra 1895.	5.05—5.06
Z a b	szept.—okt. 1894.	5.92—5.93
R e p c z e	aug.-szeptre	9.95

Időjárás: derült, meleg.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Julius hó 9. Hizott sertés árak.
I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogra felüli súlyban) 42.—42.5 kr. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 42.—42.5 krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 43.—43.5 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban) 43—44. krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 kgr. terjedő súlyban) 42.—43.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg. felüli súlyban) 42.—42.5 kr. — Közép (páronkint 220—280 klg. súlyban) 42.—43. krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 42.—43. krig. A hizott sertés üzlet-irányzata csendes.

Szerkesztői posta.

Wielicka. Reánk nézve érdek nélkül való.
E-ry-k-a. Azokból a franciákból várunk valamit.
D. Fördői leveleket szívesen veszünk s kérjük

kivált a debreceni és Debrecen körül lakó vendégek elősorolását.

Aggódó anya. Minek adja fiát? Ismét csak azt válaszolhatjuk, hogy a fiu hajlamaihoz, egyéniségéhez szabja a választást és ne keressen ki számára valamely éppen divatos pályát. Nagy időszerű most egy a párisi „Figaró“ által közölt eset: A prefektus bemutatja az ő szépen fejlődő három fiát a parancsnokló táborknoknak. Aztán a következő párbeszéd fejlődik ki közöttük:

— **T á b o r n o k:** Nos, prefektus ur, mit akar fiából neveltetni? Tisztek legyenek avagy jogot tanuljanak, vagy valamelyik nagy iparos vállalatba menjenek-e be?

— **P r e f e k t:** Még nem tudom, tábornok ur, hogy mi lesz belőlük. De szeretném, ha valami polgári foglalkozást kezdenének majd. Katonáknak csak akkor adnám őket, ha már minden egyébre képtelenek.

— **T á b o r n o k:** No, prefektus ur, úgy látzik ön egészen másképen gondolkodik, mint a z ö n t i s z t e l t atyja gondolkozott.

Vagy is: „Minden pálya dicső“ sat.

Ilonka. Költsön Nagysád kitűnő befőtteket, komponáljon felséges harisnyákat, véssen utólréhetlen tortákat — de a t o l l a t hagyja békében, az nem lesz kezében oly imponáló, mint a főzőkanál.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő:
Komlóssy Dezső.

Vese, húgyröhólyag, húgydara és hólyaggyulladások ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmával, orvosi tekintélyek által a **Lithion-forrás**

Salvator

sikerrel rendelve lesz.
Húgyhajtó hatása!
Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvízkezelésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

NAGY OLASZORSZÁGI SPORT CIRCUS.
Igazgató: **F. CORRADINI** Turinből.
DEBRECZEN, SZÉCHENYI UTCZA VÉGÉN.

Ma Szerdán, Julius hó 11-én

KÜLÖNÖS NAGY ELŐADÁS.
A műsorból különösen kiemelendő:
A magas iskola egy egész szabadon idomított lótol, mely az összes menését szabadon, lovaglóló nélkül csinálja csak csupán Corradini igazgatótól lesz elővezetve.
MISTER ALFONSO a hirneves elő és hátra Saltamortale ugró lovon fellépte.
GOUDBOY, angol telivér, barna, herélt, eddig az első és utólréhetetlen ló, a mely a magas iskola összes menését ugys a P a s s a g é t hátrafelé csinálja. Corradini igazgatótól lovagolva lesz.
A virágsztálás két lóval, lovagolja és elővezeti Mdmll H e l e n e (a párisi műlovagnő.)
BLONDIN a légújító ló, mely e század legnagyobb csodája még csak néhányszor lesz látható.

ZÁRADÉKUL adatik:

Ámor a konyhában, színhelye egy urasági konyha, nagy érdekes néma képlet tánc-czal, tableau és görögültizény mellett előadva 24 női és férfi által.
F i g y e l m e z t e t j ü k a n. é. közönséget hogy a néma játéknak vége a ház egész után következik.
Holnap Csütörtökön **Monsieur Blenon** a világhírű kutyaaidomító **JUTALOMJÁTÉKAUL** rendkívüli nagy előadás.

HELYÁRAK: P á h o l y: (4 ülőhely) 6 frt. Zártszék (számozott) 1 frt. I. hely 70 kr. II. hely 50 kr. III. hely 30 kr. Karzat 20 kr. — 10 éven aluli gyermekek és katonák részére örmestertől lefele I. hely 35 kr. II. hely 25 kr. III. hely 20 kr. Karzat 15 kr.

Jegyek válthatók napközben (este 6 óráig) **Mendelovits Lajos** urnai (touteza, a városbázai szembe.)

Pénztárnyitás d. u. 3 órakor, és este 7 órakor.
Kutyákat a lovardába hozni tilos.

A nagyérdemű közönség ismert műértésére és pártfogására számítva, számos látogatásért eszedezik mély tisztelettel
F. Corradini, igazgató.

Eladó üzletberendezés.

Üzletátalakítás miatt összes berendezésem jutányos árrban eladó.

SCHWARCZ M. L.

kereskedő.

DEBRECZEN, Schaefer ház.

ad 2990—3097 á. 1894.

Hirdetés.

Debreczen sz. kir. város árvaszékének 2990—3097 á. 1894. sz. a. kelt végzésével a néhai Beke Mihály hagyatékához tartozó ingó és ingatlanoknak szabad kézből örök áron eladása elrendeltetvén, ennél fogva értesítettnek a venni szándékozók:

1-ször hogy a nevezett hagyatékhoz tartozó, s a debreceni 2274. tjkvben 2402. hrsz. a. irt H. u. 1561. sorszám alatti házastelek, az ugyanazon tjkvben 6641. sz. a. irt 45 öl azaz 1 és fél nyilas ondódi földjével együtt a legtöbbet ígérőnek örök áron eladatik, felhivatnak tehát a venni szándékozók, hogy az ingatlanságra írásbeli ajánlataikat 1000 frt bánatpénznek csatolásával a városi árvaszékhez a folyó 1894. évi augusztus hó 15-ik napjáig (szerda) délután 5 óráig adják be.

Az eladási feltételek a következők:

a) vevő az ingatlanokat és pedig a H. u: 1561. sorszámú házat 1895. évi évi május hó 1-én, az ondódi földjét pedig a folyó 1894-ik évi október hó 1-én veszi tényleg birtokába és használatába.

b) A vételár két egyenlő részben fizetendő és pedig: az első részlet a legkedvezőbb ajánlatnak elfogadása után az adás-vevési szerződésnek 15 nap alatt kötelező aláírása alkalmával a bánatpénz betudása, esetleg elvesztésének feltétele alatt, a második fele részét pedig 1895 ik év május hó 1-én kamat nélkül.

c) az állandó és egyéb közteher az 1895-ik év január hó 1-ső napjáig a hagyatéki tömeget terheli, azontul a vevőt fogja terhelni, úgy az adó, mint a vétellel járó minden költség és százalék, valamint a szerződést is ő tartozik kiállítani a saját költségén.

d) a néhai Beke Mihály hagyatéki ügyében örökösökül jelentkezettek mindnyájan beleegyeztek az eladásba, — abból folyólag kötelesek lesznek az általuk elfogadott legtöbbet ígérő vevővel, az adás-vevési szerződést megkötni.

Vételár első részlete a hagyatéki terhek kifizetésére fog fordíttatni, egyébként a vevő a vételár teljes kifizetése alkalmával tehermentes átíratási engedélyt nyer.

2-szor. Az ugyanazon hagyatékhoz tartozó ingóságok dobszó melletti árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetése mellett a Hatvan-utcai 1561. sz. háznál eladatnak. Az árverés napjául folyó évi Julius hó 16-ik napjának (hétfőn) délelőtti 9 órája kitűzetik, vevő a megvett tárgyat az nap — azonnal elvitetni tartozik.

Kelt Debreczenben 1894. május hó 5-én.

A városi árvaszék.

KLYTHIA A bőr ápolására. az arcszín finomítására és szépítésére ZSIRPOR.

Legelegánsabb toilette-, bál- és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga. Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.

Szétküldés utánvétel-
lel vagy az összeg
előleges beküldése
ellen.

Taussig Gottlieb,

finom toilette szappanok és illatszerek gyáros.

Főraktár: WIEN, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben BAUM MIKSÁNÁL és a legtöbb illatszert és gyógyfűszert üzletekben és gyógyszerárakban.

1 láda Szolyvai 40 drb. $\frac{3}{4}$ literes üveggel 4.80.

Szolyvai savanyuviz.

Alulirt uradalom igazgatósága tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, miszerint a közkeveltségnek örvendő

Szolyvai, Polenai és Luhi-Erzsébet

ásványvizek szétküldését a folyó évtől kezdve házilag kezelteti, minél fogva csak azon vizek tekintendők idei töltésűeknek, melyeknél az üvegek czimkéin e szavak

„házi kezelésben“

olvashatók.

Kizárólagos főraktár DEBRECZEN és vidékére

CSANAK JÓZSEF fűszerüzletében,

ezenkívül kapható mind a fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Schönborn Bucheim gróf
uradalmi igazgatósága.

1 láda Luhi-Erzsébet 60 drb. $\frac{1}{2}$ literes üveggel 4.40.

HUNGARIA

országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesíti a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját Budapest, Dalszínház-utca 10. sz. a. megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; a vajátvételt azonban csak f. é. október hó 1-én kezdi meg.

Ennél fogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejgazdaság felszerelése tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okszerű vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria“ országos magyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatósága:

Báró Jósika Gábor s. k.,
elnök.

Kunkel Imre s. k.,
vezérigazgató.